

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет іноземних мов

ПИТАННЯ СХОДОЗНАВСТВА В УКРАЇНІ

*Тези доповідей
VII Всеукраїнської дистанційної науково-методичної конференції
з міжнародною участю
13 квітня 2023 р.*

Харків – 2023

УДК 908(5):001](477)(063)

ПЗ5

Затверджено на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 17.03.2023 р.)

Матеріали подано в авторській редакції

Організаційний комітет конференції:

С.А. Віротченко – кандидат філологічних наук, доцент (голова)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22 , майдан Свободи, 4
Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна,
Факультет іноземних мов,
тел. (057) 707-53-43

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам іноземної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу та Африки.

Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних, історичних спеціальностей та фахівців-міжнародників.

УДК 908(5):001](477)(063)

ПЗ

ЗМІСТ

ЛІНГВІСТИКА, ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО,
ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Бабій П. М., Лахмотова Ю. В. Китайська писемність, як невід'ємна частина розвитку культури Китаю	9
Боришполець Ю. В., Букрієнко А. О. Каліграфічні підписи Као як частина писемної культури Японії	11
Ван А. Е. Структурно-семантична модель перекладу українських назв вищих навчальних закладів китайською мовою	13
Городиська О. А., Букрієнко А. О. Особливості перекладу розмовного стилю сучасної японської мови	15
Городиська О. А. Теоретичні засоби вивчення японської звуконаслідувальної лексики	17
Єгорова А. О., Кіріяченко І. А. Особливості сленгу у китайській мові	19
Жученко А. С., Віротченко С. А. Лінгвостилістичні характеристики китайськомовних блогів про моду	20
Загороднюк Т. І., Науменко С. С. Вступ до синонімії китайської мови та її особливості	23
Іванова К. В., Науменко С. С. Евфемізми в сучасній китайській мові	25
Ісаєва А. А., Віротченко С. А. Стилістичні особливості мікроблогів	27
Коцюба О. О., Семеніст І. В. Суб'єктивізація історії в китайському "новому історичному романі" (新历史小说)	29
Колянда А. С., Науменко С. С. Фразеологізми з компонентом "часу" у китайській мові	31
Косенко А. В., Науменко С. С. Стилістичні особливості основних фразеологічних одиниць сучасної китайської мови	33

Курбатова В. Е., Науменко С. С. Історичні фразеологізми в китайській мові	35
Максимець В. О., Коцюба О. О. Використання китайських сленгізмів (数字密码) у сучасному інтернет-просторі	36
Молоток В. В., Лахмотова Ю. В. Іншомовні запозичення у сленгу китайської молоді	38
Москальов Д. П. Модус «володіння» в творі Таеко Коно «Сумісна власність»	40
Москальов Д. П., Семеніст І.В., Аністратенко Л. С. Типологія гендерних відмінностей в японській та українській мовах	42
Попазова Д. В., Лахмотова Ю. В. Концепт "щастя" в китайських прислів'ях та приказках	43
Пономаренко В. В., Лахмотова Ю. В. Лінгвістичний аналіз діалектичних груп китайської мови	45
Піхтовнікова Л. С. Реалізація соціокультури в кодах культури у художньому тексті	47
Садова С. К., Кривоніс М. І. Ченьюй: походження, особливості та переклад	49
Сінельнік О. Р. Актуальні аспекти літературної імагології в азійсько-американському дискурсі	52
Стасилович Є. С., Лахмотова Ю. В. Проблема сленгу в сучасній китайській мові	54
Смольницька О. О. Символіка пейзажу води і квітів на прикладі перекладознавчого дискурсу Ярослави Шекери	56
Титаренко Д. К., Лахмотова Ю. В. Контракція у китайській мові	59
Хвостова Я. В., Віротченко С. А. Стилістичні засоби відображення зовнішності людини у сучасному китайському дискурсі	61
Хотченко І.А. Особливості мовних запозичень в сучасній китайській мові	63

<i>Ху Жунсі, Сін Чжефу</i> Структурно-фонетичні особливості вигуків сучасної китайської мови	65
<i>Hu Rongxi, Xing Zhefu (Ху Жунсі, Сін Чжефу)</i> Linguistic means of expressing the comic in the chinese "Xiaohua": national and cultural aspect	67
<i>Цимбал С. В.</i> Продуктивні синтаксичні моделі категоричних тверджень та заперечень у сучасній китайській мові	69
<i>Цимбалова Д. А. Лахмотова Ю.В.</i> Особливості перекладу китайських фразеологізмів	71
<i>Шевченко А.О., Кіріяченко І. А.</i> Історичний розвиток та особливості пекінського діалекту	73
<i>Шеремет А. О.</i> Методи втілення кінематографічного мислення Ся Яня у п'єси "Ароматні трави на горизонті" (《芳草天涯》)	75

ФІЛОСОФІЯ ТА КУЛЬТУРА КРАЇН СХОДУ

<i>Долженко В. І., Огієнко К.О.</i> Cultural individuality of Chinese wedding ceremony	77
<i>Попова М. Д.</i> Визначення і трансформації естетичних категорій в культурі Китаю	79
<i>Ван В.Н., Ван І.В.</i> Міфічний Китай: правда чи вигадка?	81
<i>Короваєнко П. О.</i> Кінцугі – японське мистецтво реставрації кераміки	83
<i>Коваль К. Г., Коваль А. В.</i> Вплив к-рор на вивчення корейської мови	85
<i>Коваль А. В.</i> 中国女权主义的历史 Історія фемінізму в Китаї	87
<i>Лопарева А. Е., Огієнко К.О.</i> Унікальна роль каліграфії в культурі Китаю та її відмінність від західної	89

ПРОДУКТИВНІ СИНТАКСИЧНІ МОДЕЛІ КАТЕГОРИЧНИХ ТВЕРДЖЕНЬ ТА ЗАПЕРЕЧЕНЬ У СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ

Цимбал С.В.

Київський університет ім. Б. Грінченка

Важливим фактором ефективного спілкування в будь-якому мовному середовищі є знання специфічних нюансів, притаманних тій чи іншій мовній системі. До таких нюансів належать низка лінгвістичних та екстралінгвістичних компонентів мовленнєвої комунікації, як-от використання тропів, фразових часток, синтаксичних фігур мови, мовленнєвих конструкцій/моделей тощо, паралельно із застосуванням міміки, жестів, пауз, тону та інтонації висловлювання. На наше переконання, одним із специфічних засобів вираження думки у сучасній китайській мові є категоричні твердження та заперечення, які означають підтвердження або спростовування фактів реальності, явищ навколишньої дійсності, дій або ситуацій, що відбуваються чи відбулися раніше. Такі судження категоричного характеру зазвичай використовуються мовцями в різних контекстах, до яких належать неформальні щоденні розмови, професійне спілкування, офіційне мовлення тощо.

У сучасній китайській мові існують різні способи вираження категоричного твердження та заперечення, зокрема за допомогою використання конкретних слів, інтонаційних та синтаксичних моделей. Ці мовні вирази відіграють вирішальну роль у спілкуванні та можуть передавати різний ступінь впевненості чи сумніву, залежно від контексту та вибору мовних засобів. Попередньо ми вже коротко розглядали основні способи вираження категоричності, наразі проаналізуємо детальніше кожен синтаксичну модель, згідно якої будується те чи інше твердження/заперечення [1; 2].

1. Відносно суб'єкту/суб'єктів дії, про яких йде мова – за допомогою займенника 谁 (shéi): 谁+也/都+不+动词 «ніхто, жоден»: 谁也不敢说不认识他。(Shéi yě bù gǎn shuō bù rènshi tā) «Ніхто не сміє сказати, що не знає його»; 谁都不敢挑战他的权威。(Shéi dōu bù gǎn tiǎozhàn tā de quánwēi) «Ніхто не наважується оскаржувати його авторитет». 谁+都+动词 «будь-хто, кожен»: 我们公司的所有员工谁都很勤奋, 谁都很有责任心。(Wǒmen gōngsī de suǒyǒu yuángōng shéi dōu hěn qínfèn, shéi dōu hěn yǒu zérènxīn) «Всі працівники нашої компанії працюють та відповідальні».
2. Відносно об'єкту/об'єктів дії, про яких йде мова:
 - за допомогою займенника 什么 (shénme): 什么+ (名词) +也+不+动词 «ніщо, нічого, ніхто, жоден»: 这里什么员工也不允许迟到。(Zhè lǐ shénme yuángōng yě bù yǔnxǔ chídào) «Тут жоден працівник не має права запізнюватися»; 什么+ (名词) +都+动词 «що заведено, будь-що, будь-хто»: 什么人都喜欢吃巧克力。(Shénme rén dōu xǐhuān chī qiǎokèlì) «Всі люблять їсти шоколад»;

- за допомогою числівника 一 (yī) у поєднанні з рахунковим словом та іменником, обставинами часу, місця тощо на позначення мінімальної частини цілого: 一+量词+ (名词) +也+不/没+动词 «зовсім не.., і трішечки не.., ні крапельки не..» 我一分钱也没跟他借过。(Wǒ yī fēn qián yě méi gēn tā jièguò) «Я ніколи не позичав у нього ні копійки»; 一支钢笔也不写。(Yī zhī gāngbǐ yě bù xiě) «Ні одна ручка не пише»; 一次都不迟到。(Yī cì dōu bù chí dào) «Ні разу не запізнився»; 一场比赛都没赢。(Yī chǎng bǐsài dōu méi yíng) «Не виграно жодної гри». Зазначимо, що різновидом цієї синтаксичної моделі категоричного судження є наступна: 名词+ 哪儿+也/都+不/没+动词 «ніде не .., будь-де» 我家哪儿都不允许吸烟。(Wǒ jiā nǎ'èr dōu bù yǔnxǔ xīyān) «У моєму домі ніде не можна палити», 这个公园哪儿都免费。(Zhè ge gōngyuán nǎ'èr dōu miǎnfèi) «Цей парк скрізь безкоштовний», 钱包里哪儿也没有钱。(Qiánbāo lǐ nǎ'èr yě méiyǒu qián) «У гаманці немає грошей», 屋子里哪儿也不干净。(Wūzi lǐ nǎ'èr yě bù gānjìng) «У кімнаті ніде не чисто»;

3. Відносно самої дії, про яку йдеться – за допомогою займенника 怎么 (zěnmē): 名词+怎么+也+不+动词 «у будь-який спосіб, як би не» або «ніяк не, жодним чином» 这个问题怎么也不好回答。(Zhè ge wèntí zěnmē yě bù hǎo huídá) «Відповісти на це питання у будь-якому разі нелегко»;
4. Відносно будь-яких категорій у реченні – за допомогою службового слова 连 (lián) «навіть, навіть не»: 名词+连+一+量词+也+没+动词: 她连一步也没走出房间。(Tā lián yī bù yě méi zǒu chū fángjiān) «Вона навіть кроку не зробила з кімнати»; 名词+连+动词+也+没+动词: 她连哭一声也没发出来。(Tā lián kū yī shēng yě méi fā chū lái) «Вона навіть жодного разу не заплакала».

Підсумовуючи сказане вище, можна прийти до висновку, що ці конструкції використовуються для передачі категоричного твердження, яке вказує на те, що щось відбувається або є істинним у всіх випадках, або категоричного заперечення, яке вказує на те, що щось не відбувається або взагалі не відповідає дійсності. Вони використовуються в різних контекстах і ситуаціях для вираження рішучості, акценту або контрасту, а також мають конкретне прагматичне значення.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Li, Aijun (2014). *The Pragmatics of Affirmation and Negation in Chinese*. John Benjamins Publishing Company.
2. 现代汉语常用词语用法词典。— 7 版。— 商务印书馆, 2021 重印。— 1618 页。